12/05/2023

Κύθηρα: Εορτασμοί για τον Προστάτη της νήσου Όσιο Θεόδωρο

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Κυθήρων και Αντικυθήρων

Με μεγαλοπρέπεια εόρτασε η νήσος των Κυθήρων τον Προστάτη της Όσιο Θεόδωρο, τον εκ Κορώνης της Μεσσηνίας ασκήσαντα στα Κύθηρα κατά το έτος 922 μ.Χ.

Στις Ιερές Ακολουθίες που τελέσθηκαν στην βυζαντινή Ιερά Μονή του Οσίου, προεξήρχε ο **Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου κ. Αμφιλόχιος**, ηγούμενος πλειάδος Ιερέων και προσκυνητών από την Κίσσαμο. Εκ μέρους του Δήμου Κισσάμου, που έχει αδελφοποιηθεί από το 2021 με το **Δήμο Κυθήρων**, παρέστησαν η σύζυγος του Δημάρχου, η Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου, Αντιδήμαρχοι και μέλη του Δ.Σ. Επίσης, κατ΄ έθος, παρέστησαν προσκυνητές από την Κορώνη της Μεσσηνίας, ιδιαίτερη πατρίδα του **Οσίου Θεοδώρου**.

Την παραμονή της εορτής τελέσθηκε ο Μέγας Πανηγυρικός Εσπερινός κατά τον οποίο ο **Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων και Αντικυθήρων κ. Σεραφείμ** καλωσόρισε θερμότατα τον **Μητροπολίτη Κισάμου** και τους προσκυνητές. Ο **Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κισάμου κ. Αμφιλόχιος** ομίλησε εμπνευσμένα, τόσο κατά την παραμονή όσο και ανήμερα της εορτής, αναφερόμενος με συγκλονιστικά παραδείγματα στα μηνύματα που εκπέμπει ο **Όσιος Θεόδωρος** στη σημερινή εποχή, 10 αιώνες μετά την οσιακή του άσκηση και κοίμηση.

Μετά τη Θεία Λειτουργία έγινε λιτάνευση της Τιμίας Κάρας του Οσίου εντός της Ιεράς Μονής.

Παρέστησαν ο Βουλευτής κ. Νικόλαος Μανωλάκος, ο Δήμαρχος Κυθήρων κ. Ευστράτιος Χαρχαλάκης με Αντιδημάρχους και μέλη του Δ.Σ., εκπρόσωποι των

Αστυνομικών και Λιμενικών Αρχών, ο Διοικητής του Νοσοκομείου κ. Γιώργος Μεγαλοκονόμος, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εγχωρίου Περιουσίας κ. Ευάγγελος Βενάρδος και πλήθος κόσμου.

Η Μονή του Οσίου Θεοδώρου Κυθήρων

Ο Όσιος Θεόδωρος, προστάτης των Κυθήρων, σύμφωνα με το βίο του, γεννήθηκε στην Κορώνη της Μεσσηνίας μεταξύ των ετών 870-890. Μεγάλωσε και σπούδασε στο Ναύπλιο, όπου παντρεύτηκε και απέκτησε δύο παιδιά. Η επιθυμία του να μονάσει τον έφερε στη Ρώμη και κατόπιν στη Μονεμβασία, όπου κλείστηκε σ' ένα κελί της εκκλησίας της Θεοτόκου της Διακονίας.
Από εκεί ήρθε στα Κύθηρα περί το 921, όταν η νήσος ήταν "έρημος και αοίκητος" λόγω των επιδρομών των Σαρακηνών της Κρήτης και μόνασε στον παλαιό χριστιανικό ναό των αγίων Σεργίου και Βάκχου, ο οποίος φαίνεται είχε ιδρυθεί στη θέση ειδωλολατρικού ναού προς τιμήν του Διονύσου. Το 922, στις 12 Μαΐου ο Όσιος Θεόδωρος απέθανε και λίγο καιρό μετά το θάνατό του ναύτες περαστικοί από τα Κύθηρα βρήκαν άθικτο το λείψανό του επάνω στο οποίο υπήρχε χαραγμένη από τον ίδιο πλάκα που ανέγραφε: «Εγώ ο δούλος του Θεού Θεόδωρος, ησθένησα την 9ην του μηνός Μαΐου και ιδού πού αποθνήσκω την 12ην του αυτού μηνός, την του Αγίου Επιφανίου ημέραν».
Τρία χρόνια αργότερα, το 925, Μονεμβασιώτες έθαψαν το λείψανο του αγίου. Η

παλιά εκκλησία των αγίων Σεργίου και Βάκχου ξαναχτίστηκε από Μονεμβασιώτες και αφιερώθηκε στον Όσιο Θεόδωρο. Με την πάροδο του χρόνου δημιουργήθηκε μοναστήρι, το οποίο απέκτησε περιουσία, την οποία καλλιεργούσαν οι ιερωμένοι, κοσμικοί και μοναχοί.

Το χρονικό του Κυθήριου μοναχού Χειλά αποτελεί πολυτιμότατη πηγή για την ιστορία του μοναστηριού. Είναι μια έκθεση- αναφορά προς τους Βενιέρους, η οποία εγράφη περί το 1460. Σύμφωνα με το χρονικό, το μοναστήρι ανήκει στη δικαιοδοσία των Λατίνων φεουδαρχών Βενιέρων, στους οποίους κατέβαλαν ετήσιο φόρο από τα εισοδήματα της μονής. Κατά τα μέσα του 14ου αι. το μοναστήρι αναλαμβάνει κάποιος πρωτοπαπάς Νοταράς.

Γύρω στα 1630 ο επίσκοπος Κυθήρων Αθανάσιος Βαλεριανός ανακαίνισε το ναό του Οσίου, στον οποίο έγιναν διάφορες μετατροπές και προσθήκες. Πάνω από την κυρία είσοδο εντοιχίστηκε εντυπωσιακός θυρεός με αναμνηστική πλάκα η οποία φέρει την επιγραφή “ΕΠΤΑΣΟ ΤΟΙΣ ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΟΙΣ ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΠΡΟΦΡΩΝ ΑΓΛΑΪΣΙ ΤΙΤΛΟΙΣ ΥΨΙΘΡΟΝΩ ΤΕΜΕΝΕΙ. ΟΞΥΤΑΤΟΙΣ ΔΕ ΜΑΚΑΡ ΑΡΕΤΑΩΝ ΒΕΝΘΕΣΙΝ ΑΥΘΙΣ ΛΗΨΗ ΦΩΣ ΑΠΛΕΤΟΝ ΤΡΙΑΔΟΣ ΟΥΡΑΝΙΟΥ”. Μια απόπειρα να αποδοθεί σε ελεύθερη μετάφραση το ανωτέρω επίγραμμα είναι η εξής:

«Αθανάσιε ζηλωτή, πέταξες ψηλά με λαμπρά φτερά και ξεπέρασες τη Διονυσιακή λατρεία και ανέδειξες τον παλιό ναό του Διονύσου σε περίλαμπρο τέμενος. Με το άπειρο δε βάθος της αρετής σου θα λάβεις άπλετο το φως της ουρανίου Τριάδος».

Κατά καιρούς το μοναστήρι οργάνωνε διάφορες «ζητείες» για να αντιμετωπίσει τα έξοδα του ναού. Γύρω από το μοναστήρι δημιουργήθηκε οικιστικός χώρος που τον κατοικούσαν οι οικογένειες των ιερέων. Σύμφωνα με αρχειακές μαρτυρίες κατά το 1695 η μονή αριθμούσε 10 κελιά με μοναχές και δόκιμες, τελεί δε υπό την άμεση εποπτεία του επισκόπου Κυθήρων, στον οποίο υποχρεούται ο εκάστοτε εφημέριος να δίνει λεπτομερή αναφορά για κάθε ζήτημα.

Εξ άλλου ο εκάστοτε επίσκοπος αναθέτει την εφημερία και φροντίζει για την περιουσία του ναού. Έτσι στο ληξιαρχικό αρχείο αναφέρεται «η επισκοπική εκκλησία του αγίου Θεοδώρου».

Κατά την περίοδο 1762-1808 ηγούμενος της μονής διετέλεσε ο παπά- Μελέτιος Σοφιανός, ο οποίος ανήκει σε μια από τις πιο ισχυρές οικογένειες της Μονεμβασίας. Άλλοι εφημέριοι που υπηρέτησαν τη μονή κατά τον 18ο και 19ο αι. είναι ο παπά Αντώνιος Φατσέας, ο παπά Γιώργης Χαραμουντάνης, ο παπά Νικόλας Χαραμουντάνης, ο παπά Δημήτρης Χαραμουντάνης, ο ιερομόναχος Νικόλαος Πρινέας, ο παπά Ιωάννης Καλοκαιρινός, ο παπά Κοσμάς Παυλάκης.

Στον περίβολο της μονής λειτούργησε κατά τους χρόνους της Αγγλοκρατίας η περίφημη «Αλληλοδιδακτική Σχολή του Αγίου Θεοδώρου της Αρχιεπισκοπής».

Ηγούμενος της Μονής σήμερα είναι ο Αρχιμ. Πέτρος Κασιμάτης.

(Ιστορικές πληροφορίες: Ελένη Χάρου, Φιλόλογος-Ιστορικός)

Περισσότερες φωτογραφίες:

adelin 107,3 fm Κύθηρα

adelin 107,3 fm Κύθηρα

(Φωτογραφίες: Διονύσης Ανδρόνικος, ADELLIN FM Κύθηρα)